3 ניו יארקער טעאטער פארשטעלונגען

פון ה. מ. קירשענבוים

ביי מיין איצטיגן באזוך אין דעם גרויסען ניו יארק, האב איך געהאט דאס גליק צו באזוכען דריי טעאטער פארשטע־לונגען. אלע דריי אין אידישע טעאטערס. איך בין געווען פאראינטערעסירט צו זעהן מיט וואס די גרעסטע אידישע וועלט טעאטערס ערפענען זייער סעזאן, נאכ־דעם ווי מען טומעלט אזוי פיעל וועגען טעאטער, און איך בין זיך מודה ומתודה, אז איך האב געזעהען טעאטער, איך האב געזעהען פארשטעלונגען, וועלכע וועלען לאנג בלייבען אין מיין זכרון.

ווי זיינט מען אין "עקדת־יצחק", איך בין געווען דער ערשטער.

יא, איך בין געווען דער ערשטער צו זעהן ביי בן עמי'ן, די אויפפיהרונג פון דער פיעסע "די שיף מיט צדיקים" פון נ. יעווריעינאוו. דער ערשטער צייר־טונגס־מאן, וועלכער איז אריינגעלאזען גע־וואָרען, און איך בין געוואָרען אן אנהענ־גער פון טעאטער. איך בין נאך ניט פריי פון דער שטארקער פארשטעלונגס־קראפט ביי איזידאר האלענדער צו שפיע־לען טעאטער, אז דער צושויער זאל הנאה האבען, און צו די פיעסע איז אויסגעהאל־טען צו ניט, צו דער סוושעט איז א לע־בעדיגער אדער ניט, דאס שפיעלען איז שעהן, די מוזיק איז זיס, און דאס זוכט מען דאך ביי א יום טוב פיעסע.

מיר שיינט אז "דעם רבינס נגון" האט אויפגעלעבט דאס סטענדערד טעא־טער. עס האט זיך עפעס ניט געוואלט גלויבען, אז מען וויצט אין אידישען טע־אטער אויף ספעדיינא עוו. און אז מען קען ביי אונז אין שטאדט אויב מען וויל, אויפפיהרען אן אפערעטע מיט דער גע־העריגער אויסשטאטונג, מיט א שעהנעם כאָר, און אלעס אנדערעס וויכטיגעס.

עס איז געווען א פארגעניגען צו זעהן דאס שפיעלען, און אנגענעהם צו הערען די מוזיק דורך דעם פארגרעסער־טען ארקעסטער, אונטער דער פיהרער־שאפט פון מר. גינזבורג.

און עס איז א טעות, א פארדריס־לי־כער טעות, וואס נאך אזא גוואלדיגער אנ־שטרענגונג ווערט "דעם רבינס נגון" בלויז געשפיעלט נאך איינמאל. דא לינט דער פעהלער פון טעאטער, און דער פאר־דרוס צום פובליקום. אזא פיעסע האט וועג־נינסטענס באראדס געשפיעלט ווערען עטליכע וואכען און אזוי ארום וואלט געשאפען געווארען די מעגליכקייט צו גע־בען א בעסערע פיעסע, ווייל פונקט ווי א שעהנע אפערעטע קען געשפיעלט ווערען עטליכע וואכען, קען דאס זעלבע געטאן ווערען מיט א שעהנע מעלאדראמע.

מיר ווילט זיך ניט קריטיקירען די שוישפיעלער, ווייל דער איכהאלט איז ניט וויכטיג. די ראָלען זיכער ניט, ווייל־טיג איז דאס צוזאמענשפיעלען זיך, און ווער פארדיענט ניט קיין דאנק?

חנה האלענדער איז גוט אלס ר' שייקעלע. חנ'עווריג אין צווייטען אקט, און בעסער ווי גוט, ביי איהר זיינען דאס יעדעל "איך בענק אהיים".

דינה גאלדבערג, איז א טאלאנט־ווילע אקטריסע. זי האט א מלבוש פאר יעדע ראָלע, אלע איהרע נערוועז שפיעלען, און זי מעג שטאלצירען געגען בראדוויי. זי וועט זיכער זיין א שטארקע קאנקו־רענטקע צו די ניו יארקער סובערעטינס.

מאדאם גינזבורג, האט גלאטיג גע־שפיעלט איהר ראָלע מיט אן אמת'ן מר־טער חן.

חיים טויבער, עמיליא אדלער, מינע־טא נאדבער, גוסטאוו גאלדשטיין, דוד לוברינקי, לעאן פאסטאווסקי, מ. האנזיג מאן און מ. גורעוויטש, האבען געשפיעלט די קלענערע ראָלען.

"דעם רבינס נגון" איז ווירקליך געווען א פארשטעלונג, וועלכע האט אויסגעהאלטען די פראָבע ביים עולם. עס איז געווען דער געלונגענער פארזוך פון איזידאר האלענדער צו פארטרייבען דעם געבעל פון טעאטער, און צו רופען טא־ראָנטער אידען צום אידישען טעאטער.

האלענדער האט זיין פארזוך דורכגע־פיהרט, אויף א שעהנעם אופן. די קאָמ־פאניע האט געטאן דאס בעסטע.

צו דאס פובליקום וועט ערוואכען, און אנהויבען גלויבען, בלייבט צו זעהן.

ליעבע און געוויסען אין סטענדערד

מיטוואך נאכט ווערט נאך געשפילט "דעם רבינס נגון" אין סטענדערד טע־אטער. דאס איז א פיעסע וואס איז ווערט געזעהן צו ווערען, און די וועלט ווילען זעהן עטוואס שעהנעס אין אידישען טע־אטער זאלען עס ניט פארנאכלעסיגען.

פרייטאג און שבת, ווערט אויפגע־פיהרט פון איזידאר און חנה האלענדער "ליעבע און געוויסען" א מעלאדראמע אין פיער אקטען פון קאלמאנאוויטש.

א שעהן ביכל אין דא־טשעס טעאטער

אין דאטשעס טעאטער, דאנדעס און מארקהאם סטריט, ווערט היינט און מאר־גען צעציינט א שעהן בילד, וואס עס איז ווערט געזעהן צו ווערען פון יעדען.

דער באריהמטער מואווי אקטיאר דזשאהן באריטמאר שפיעלט אין דעם בילד "די ים היה".

א ספעציעלע פארשטעלונג דאנערש־טאג מאטינעע.

אן ערפאלגרייכע אויפ־פיהרונג פון רבינס נגון

פון ה. מ. ק.

געזעהען די ארבייט וואס איזידאר האלענדער האט אריינגעלייגט אין רבינ'ס נגון, און געשמייכעלט.

געזעהען דאס שפיעלען פון חנה הא־לענדער, אלס שייקעלע און חנאה גע־האט.

געזעהען די לעבעדיגע דינה גאלד־בערג, און עס לאזט זיך ניט פארגעסען.

"דעם רבינס נגון" ווי אויפגעפיהרט אין סטענדערד, האט זיך ניט צו שעהמען פאר א ניו יארקער טעאטער. מען שפיעלט דארט ניט בעסער, און מען קען שעהנער ניט אויסשטאטען א פארשטעלונג. עס מערקט זיך א וואונדערבארער ווילענס־קראפט ביי איזידאר האלענדער צו שפיע־לען טעאטער, אז דער צושויער זאל הנאה האבען, און צו די פיעסע איז אויסגעהאל־טען צו ניט, צו דער סוושעט איז א לע־בעדיגער אדער ניט, דאס שפיעלען איז שעהן, די מוזיק איז זיס, און דאס זוכט מען דאך ביי א יום טוב פיעסע.

מיר שיינט אז "דעם רבינס נגון" האט אויפגעלעבט דאס סטענדערד טעא־טער. עס האט זיך עפעס ניט געוואלט גלויבען, אז מען וויצט אין אידישען טע־אטער אויף ספעדיינא עוו. און אז מען קען ביי אונז אין שטאדט אויב מען וויל, אויפפיהרען אן אפערעטע מיט דער גע־העריגער אויסשטאטונג, מיט א שעהנעם כאָר, און אלעס אנדערעס וויכטיגעס.

עס איז געווען א פארגעניגען צו זעהן דאס שפיעלען, און אנגענעהם צו הערען די מוזיק דורך דעם פארגרעסער־טען ארקעסטער, אונטער דער פיהרער־שאפט פון מר. גינזבורג.

מאקס געביל.

חנ'עווריגע שוישפיעלערין דזשעני גאלד־שטיין. דאס טעאטער פובליקום ווייסט אז ביי געביל'ן באקומען זיי דאס געלע־גענהייט צו לאכען און צו וויינען, און גע־ביל ניט זיי דאס אין דער פולער מאס.

דער סוזשעט און אינהאלט פון דער פיעסע איז ניט וויכטיג, ווייל וואס איז אן אינהאלט? ווער וויל זיך פארטראכ־טען און פראבלעמען וועגן געביל'ס העלי־דען שלעפען אייך מיט אויף דער ביהנע, און שאפען פאר אייך א באזונדערע וועלט.

דאס איז א באזונדערער כוח, א קראפט וואס בלויז אזא שוישפיעלער ווי מאקס געביל און דזשעני גאלדשטיין באַ־זיצען.

די הויפט ראָלע ווערט געשפיעלט געשפיעלט פון דזשעני גאלדשטיין, און דער עולם איז איהר דאנקבאר פאר דעם שטימע, און זיין זינגען איז מכפר אויף אלעס. דאנענען די צווייטע ראָלע, ווערט פארגעניגען וואס זי פארשאפט זיי. זי געשפיעלט פון דעם גוט באקאנטען סע־שפיעלט די ראָלע פון דער מיוועל גאלדענבערג, שעהן, און באקומט ליך לאסטשענד, וועלכער איז ווירק־אוואציעס וועלכע האלטען איהם א סך אויבערגיע מינוטען אויף דער ביהנע.

גאלדענבערג שפיעלט די ראָלע פון א דאקטאר, ניט זעהר קיין גרויסע ראָלע, אבער א דאנקבארע. עס פיהלט זיך גוטסקייט, ער זינגט הארציג, זאגאר ווע־ער רעדט. זיין ראָלע ציהט צו זיך די אויפמערקזאמקייט פון פובליקום. ער שפיעלט ווי גאלדענבערג קען שפיעלען, מיט א באזונדער שעהנקייט. דערצו העלפט איהם א סך זיין גרים, און צוזא־מען מיט בעלא מייזעל, וועלכע שפיעלט פאר דעם דייטשען מיידעל אין וועלכען דער פרינץ פארליעבט זיך, באקומט "דער סטודענט פרינץ" זיין אמת'ן קאָליר.

איך האב געזעהן די אפערעטע און הנאה געהאט. די אידישע ביהנע קומט צו זיך. דער שוישפיעלער יאָנט פון זיך אוועק די נאַרישע לעבעס שפיעלען מיט די אויסגעטראכטע אידישע ממזרים. מען הויבט זיך אן נעהמען ערנסט. מען באַ־קומט צוטרויען צו זיך, און דאס אידישע טעאטער שטעלט זיך אויף איינענע פיס. "דער סטודענט פרינץ" איז דער־

יעקב בן עמי.

גער פון טעאטער. איך בין נאך ניט פריי פון דער שטארקער פארשטעלונגס־קראפט פון דעם שפיעלען. עס שטעהען פאר מיינע אויגען נאך די אלע שוישפיעלער, און מיין געדאנק איז פארנומען צו לעזען די פראָבלעמע פון דעם שפיעלען.

"די שיף מיט צדיקים" איז א פאַ־טעדיאל וואס לאזט זיך קנעטען, צו פאַ־סען, צו מעסטען, און נאכהער עס פארַ־דייען. עס איז א רעטזעלהאפטע גע־שיכטע.

א גרופּע מענשען ווילען זיין בלויז גוטע. זיי ווילען מעהר ניט קעמפען מיט'ן שלעכטען, זיי פאהרען דארום אפ פון דער זינדיגער ערד אויפ'ן מיטעל ים, און גלייבען אז זיי ווילען קענען בלייבען צדיקים.

די פאנטאזיע איז א גוטע. די ווירק־ליכקייט א שלעכטע. די מענשליכע נאַ־טור איז א ברויזענדיגע, זי זוכט, זי וויל קעמפען, און נאטירליך איז דארט צווי־שען די צדיקים אויף דא ליעבע, קנאה, אינטריגעס, צרות, פאלשקייט און באַ־טרוג.

אזוי אז ווען מען דערהערט פון א מעגליכקייט צו באקומען פרייהייט אנט־לויפען אלע פון שיף.

CANADIAN PACIFIC

שיפסקארטען

ווען איהר שיקט נאך אייערע פריינט פון אייראָפּא א־ער איהר ווילט פאר־רען נאך אייראָפּא דייטקט ווענען דער קענעדיען פאסיפיק שיפס־געזעלשאפט

א דירעקטע פארבינדונג פאר איר־נענד וועלכען לאנד אין אייראָפּא.
אינטערפערטערס ווערען באזארגט.
כשר עסען פאר אימיגראנטען. ארענ־טליכע, פאראנטוואָרטליכע באגלייט־טער מיט יעדען טראנספארט. נאך אינפארמאציע ווענדעט זיך צו אונזע רע אויטאָריזירטע לאקאלע אגענטען.

דזשיי. א. פארקער
נעגעראל פאסאזשיר אגענט
1 קינג סט. איסט, טאראנטא.
עדלייד 2105.

דאקטאר מ. סניידער

ספעציאליסט אין הארץ, מאגען און געלבלאדער קראנקהייטען.

349 באטהורסט סטריט

טעלעפאָן טריניטי 7132

אפים שטונדען ביי אפּאינטמענט: פון 1 ביז 3 — און פון 6 ביז 7.

סעמיועל גאלדענבורג

די הויפט ראָלע ווערט געשפיעלט פון מ. ראדענאָפּ. ניט קיין ערשט קלאַסי־גער אקטיאר, באזיצט ער אבער א גוטע שטימע, און זיין זינגען איז מכפר אויף אלעס. דאנענען די צווייטע ראָלע, ווערט געשפיעלט פון דעם גוט באקאנטען סע־מיועל גאלדענבערג, וועלכער איז ווירק־ליך לאסטשענד, שעהן, און באקומט אוואציעס וועלכע האלטען איהם א סך אויבערגיע מינוטען אויף דער ביהנע.

גאלדענבערג שפיעלט די ראָלע פון א דאקטאר, ניט זעהר קיין גרויסע ראָלע, אבער א דאנקבארע. עס פיהלט זיך גוטסקייט, ער זינגט הארציג, זאגאר ווע־ער רעדט. זיין ראָלע ציהט צו זיך די אויפמערקזאמקייט פון פובליקום. ער שפיעלט ווי גאלדענבערג קען שפיעלען, מיט א באזונדער שעהנקייט. דערצו העלפט איהם א סך זיין גרים, און צוזא־מען מיט בעלא מייזעל, וועלכע שפיעלט פאר דעם דייטשען מיידעל אין וועלכען דער פרינץ פארליעבט זיך, באקומט "דער סטודענט פרינץ" זיין אמת'ן קאָליר.

איך האב געזעהן די אפערעטע און הנאה געהאט. די אידישע ביהנע קומט צו זיך. דער שוישפיעלער יאָנט פון זיך אוועק די נאַרישע לעבעס שפיעלען מיט די אויסגעטראכטע אידישע ממזרים. מען הויבט זיך אן נעהמען ערנסט. מען באַ־קומט צוטרויען צו זיך, און דאס אידישע טעאטער שטעלט זיך אויף איינענע פיס. "דער סטודענט פרינץ" איז דער־

אויפ'ן וועג צו די חורבות פון פלארידא

(פארזעצונג פון פיירדזש 4)

ביסעל „קענד גודס", און מאקע א פאר ברויט אויך? עס וועט זיכער צונוץ קו־מען מיינע חברה אין דער היים.

— און פון וואנענט ווייסט איהר אז זיי לעבען? — שטעלט איהם איינער א פראגע.

— וועל, איך האב געקראָגען פון זיי א טעלעגראמע. „אלע לעבען". דע־פעשירען זיי, „כאטש אונזער הויז איז אין גאנצען חרוב". דאנקען גאט דער פאר. א כפרה די הויז, אבי אלע לעבען.

— אבער איהר פאהרט דאך ניט אריין קיין מיאמי, צו וואס זשע טויג אייך דאן פיהרען מיט זיך אזוי פיעל שפייז? — וויל א צווייטער ווייסען.

דער איך שמייכעלט. — איך האב דאך אייך געזאגט אז איך פיהר געטרי־קענטע זאכען און „קענד גודס", זיי וועל־לען צו גוין קומען אפילו איך זאל קיין מיאמי ניט אריינפאהרען.

דער איינפאל פון דעם איזידען פיהרט מיר איבערגיע פאסאזשירען ארויף אויפ'ן נעדאנק אז מען דארף טאקע מיט זיך מיטנעהמען שפייז.

— ווער ווייסט וויפיעל א פונט ברויט קאסט איצט אין מיאמי? — זיפצט איינער אפ.

אבער דער אידישער סוחר פון מי־אמי וויל ניט איצט הערען קיין זיפצען.

— הערט אויף צו קרעכצען ווי אז אלטע באבע, — זאגט ער צו דעם זיפצער, — נעהמט זיך אראָפּ א מוסר השכל פון מיר. אט האב איך פארלוירען מיין גאנצע הויז און פונדעסטוועגען קרעכץ איך ניט. איהר ווייסט וויפיעל מיין הויז קאסט? מ'האט מיר געוואלט געבען א האלבען מיליאָן דאָלאר און איך האב ניט געוואלט נעהמען. איצט איז עס געגאנגען קאפוט. טעלעגראפירט מען מיר. נו, זאל איך זיך זעצען קרעכצען? עס איז אודאי א קלאפּ, אבער איך זאג דאך אייך: א כפרה די הויז, אבי מיין פאמיליע איז ארויס בשלום.

— אבער ווער ווייסט ווי אזוי מיין פאמיליע האט אפגעשניטען? — וויל זיך דער זיפצער ניט אונטערגעבען.

דער סוחר אבער לאזט זיך ניט אריינפיהרען אין קיין מרש־שחורה'דיגער שטימונג, ער רעדט און רעדט וועגען צעהנדליגער זאכען און אלץ מיט איין מאל.

— פארשטעהט איהר מיך, — דער־צעהלט ער, — ס'האט זיך מיר פארגלוסט אויף יום־כפור א פאהר טאן אין גיי יארק. ווער זאל זיך געווען ריכטען אויף אזא אומגליק אין מיאמי? וואס איך זיך יא געווען ריכטען, וואלט איך שוין מיין פרוי און קינדער אויך געווען מיט־נעהמען. מיט אמאל — אהא! די צייט־טונגען דערצעהלען וועגען טויזענטער אומגעקומענע אין מיאמי. ווייס איך דאך אז די צייטונגען האבען ליעב אונטערצו־בלאָזען, לייגען איך די נייעס און מאך זיך ניט ווייסענדיג. מסתמא א נייער בלאף, טראכט איך זיך. אבער דאס הארץ מיאכטעט מיר בשעת מעשה: אפשר איז דאס טאקע אמת? אמאל זאגען דאך די צייטונגען אמת אויך.

— לאנג קלעהרען האב איך ניט גע־דארפט, מיינע קינדער האבען מיר צו־נעשיקט די טעלעגראמע וואס איך האב אייך שוין דערצעהלט. א לעבען אויף זיי — קלוגע קינדער האב איך. די טעלע־גראמע איז טאקע געגאנגען 14 שטונ־דען, אבער אנגעקומען אין צייט אז זי. פונקט דאן ווען ב'האב אנגעהויבען חושד צו זיין אז די ניו יארקער צייטונגען זע־נען אשטר גערעכט. א כפרה ניו יארק, האב איך מיר געטראכט, איצט בעהם איך די באהן און פאהר גלייך אהיים. כ'האב טעלעגראפירט צו מיין פרוי און קינדער אז זיי זאלען זיך איבערקלייבען דערווייל קיין דזשעקסאנוויל, און איצט וועט מיר נעהמען נאך א פאר שטונדען וועל איך זיין אין דזשעקסאנוויל אריך מיט מיין וויב און קינדער.

דער סוחר רעדט, פלוידערא, און אלע זענען איהם מקנא. אט א איד! פאר־לוירען א פארמעגען פון א האלבען מי־ליאָן דאלאר, און דער ניט אויף זיך קיין ברעקעל זארג.

דער צוג לויפט דערווייל נעהענטער און נעהענטער צו פלאָרידא. אט האבען מיר שוין דורכגעשניטען איך דזשאר־דזשיא סטייט, און זענען אריין אין די גרעניצען פון פלאָרידא. נאך א שטונדע און מיר זענען שוין אין דזשעקסאנוויל. דער פלאץ וואו טויזענטער אנטלאפענע פון אומגליקס נעבען האבען געפונען א צייטווייליגען דאך און צייטווייליגע רוה.

אבער איך שטעל זיך אין דזשעק־סאנוויל ניט אָפּ. קיין מיאמי זעץ איך פאר מיין רייזע. מיאמי — די פאר־כישופ'טע שטאדט. וואס איז אין איין נאכט אויפגעבויט געווארען, און אין איין טאג פארוואנדעלט געווארען אין א חורבה... מיאמי...

(איפ'ן)

ווילט איהר שפארען געלט?

דאן מאכט אלע אייערע אונטערנעהמונגען אונ'ם

לייבאר לייסעאום

די פרייזען זענען זעהר מעסיגע, בילליגער ווי אין אנדערע פלעצער שפארט געלט און זייט זיכער מיט ערפאלג

ארגאניזאציעס, סאסייטיס און יוניאנס

מיר זענען ערייט אייך צו דינען, אראנזשירט אלע אייערע קאנצערטען, לעקציעס, מאסענפארזאמלונגען, בעלער און דענסעס, חתונות און באַ־קעטען, באזארען און פארטיס, פארשטעלונגען א. א. וו. אונ'ם לייבאר לייסעאום, אינ'ם בעסטען צענטער פון שטאדט.

טעלעפאָנירט טריניטי 6668 פאר אינפארמאציע.

פאר דער לייבאר לייסעאום הויז קאם.
מ. קרעמער, טשערמאן.
ל. סטראם, סעקרעטאר.

הייניטיגע וואך אין די טעאטערס

טיוואלי — "ריפלאמאטיע".
שעיס־היפאדראם — דזשימי נערווא, טע־נעיטי — "די ספארטינג אלמנה".
ראטשעס טעאטער — "די סי בויעסט".
לאואס — "איהר קענט קיינמאל ניט קיין פרויען".
פענטיידזשעס — בלעקסטאן, און אויס'.
סקרין "דער טייפעל פערד".
וויקטאריא — "טאנצענדע מוטערס".
רידזשענט — "מארע נאסטרום".
אפטאון — "עס מוז זיין ליעבע".
סטענדערד טעאטער — מיטוואך אוועגט "דעם רבינס נגון". פרייטאג און שבת, "ליעבע און געוויסען".

CONGOLEUM
GOLD SEAL
ART-RUGS
Made in Canada

שעהנע, בילינע ראגס וואס פארלייכטערען הויז־ארבייט

ענוג צייבערליכע פעטערנס פון זעלבע צו אויסקלייבען
גענוג געלט פארבליבען פאר עקסטראס — גענוג צייט צו רוהען

דאס איז וואס קאנגאליאום גאלד סיעל ארט־ראגס האבען געבראכט די פרויען פון קענעדע!

עס איז דערפאר א קליינער וואונדער וואס קאנגאלעאום ראגס איז דער פאפולערסטער פלאר־דעקונג אין קענעדע! קיין אנדער פלאר־דעקונג ווערט אזוי לייכט ניט בערייניגט, קוקט ניט אויס אזוי שעהן, איז ניט אזוי דויערהאפט און, אין דער זעלבער צייט, אזוי בילינג.

אייער דילער פארקויפט קאנגאלעאום ראגס

CONGOLEUM CANADA LIMITED
Montreal, Quebec.

CONGOLEUM
GOLD SEAL
GUARANTEE
SATISFACTION GUARANTEED OR YOUR MONEY BACK
REMOVE SEAL WITH WET CLOTH